

Aleksandra Maček

Guzaj – ta naš kozjanski tolovaj!

Kar naenkrat je zaživel, prej globoko zakopan, osramočen in zaznamovan z razbojništvom, zaradi česar ni bil deležen niti Svete zemlje za svoj večni pokoj, kaj šele dobre besede. Tudi stoletje kasneje je še vedno pozabljen trohnel v skromnem grobu na Prevorju, ki ga je tu in tam oplela kakšna dobra duša in nanj zasadila kakšno rožo. Bivši šentjurski župan ni niti želel slišati zanj, češ da je neprimerno častiti razbojnika, kaj šele, da bi se obuditvi spomina nanj namenila kakšna finančna sredstva. Pa vendar smo Prevorjani upali, da pride dan, ko bo Guzaj smel ponovno »spregovoriti«. Še bolj kot mi je vztrajno verjel vanj Milenko Strašek, ki je precej svojega prostega časa posvetil raziskovanju življenja tega tolovaja, ki mu pravimo kar Kozjanski Robin Hood.

In res je prišlo do težko pričakovanega preobrata. Nova občinska oblast, nove vizije, velika Evropa. Evropski projekti načeloma dovoljujejo sanje in tokrat smo se združno opogumili Prevorjani, Planinčani in Dobjani, da skupaj načrtamo novo »pot življenja« razbojniku Guzaju, po kateri bodo hodili vsi entuzijasti, željni razbojniških zgodb v neokrnjenem vaškem okolju, od doma in iz tujine. In res se je začel Guzaj prebujati. Konec aprila so v Kozjem otvorili Straškovo razstavo Razbojnik med krivico, maščevanjem in legendo, zdaj se postavljajo informacijske table za markacijo Guzajeve poti. Guzaj s svojo zgodbo vsako leto preseneča tudi otroke na poletnih taborih na Prevorju. In celo mediji so začeli pisati o njem – eni izpostavljajo njegove žeblje in maščevalnost, drugi njegovo iskanje pravice in ljubezen do mlinarjeve hčere Barbike. Vse to so pomembna dejstva, a najpomembnejša je zgodba o njegovem življenju. Pa morda ne tista kruto realna, temveč zgodba, ki bo navdušila obiskovalce in turiste, da bodo onemeli ob pripovedovanju, si želeli videti vsak delček trase, ki jo je prehodil ta predrznež. Takrat bo Guzaj res zaživel. A ni to namen vsega prizadevanja? Privabiti goste na območje, ki ima za ponuditi edinstveno »robinhoodovsko« zgodbo v čudovitem hribovitem okolju.

Kozjanski razbojnik bo zagotovo v kratkem »oživel«, če pa bo uspel »ostati živ« v legendah slovenskega naroda, je predvsem odvisno od njegovih idejnih vodij. Kam posejati, da bo cvetelo? Tokrat se bo zares pokazalo, ali Kozjansko premore obuditi potrebne vire in zgraditi turistično ponudbo, ki bo pritegnila radovedneže in pustolovce. Še več. Uspeh območja bo izključno odraz zmožnosti tukajšnjih prebivalcev, da se vsak po svoje angažirajo, povežejo in vključijo v izgradnjo turistične infrastrukture. Ne gre spregledati dejstva, da vsak turist želi poleg lepot za oko tudi kaj za pod zob. Torej dobro jesti in piti – se pošteno veseliti. Krasna priložnost je ponujena. Morda se ne bo več ponovila. Vsaj z Guzajem mislim da ne – če ne bo zaživel tokrat, si težko predstavljam, da bo sploh kdaj. Kdo bo resnično znal zgrabiti to priložnost in z Guzajem tudi zaslužiti, bo pokazal čas.

Pošiljam nagajiv Guzajev pozdrav s Prevorja.